

хришћанској концепцији се време почиње схватати као линеарно, а не циклично, па се први пут истиче *непоновљивост догађаја* као нешто што је замисливо и одрживо. Време се више не посматра као кружно, неумитно кретање, него се у центар његовог разумевања поставља човеково делање.

Важно достигнуће Хегелове филозофије лежи у открићу да једна епоха не садржи распарчане и међусобно независне процесе када је у питању култура, економија, политика, образовање, итд. Хегелова кључна мисао је да је у једној епохи увек на делу *исти дух*! И у античкој и у савременој епохи исти дух прожима све сегменте стварности, због чега и филозоф повести и историчар морају увек имати у виду *целину* епохе о којој желе да донесу суд, па се на тај начин нужно морају срести и са политиком, културом, уметношћу и осталим манифестацијама једног доба. Нпр. појава *reality* програма у савременим медијима није, дакле, никакво „срзавање“ времена и система вредности – напротив, она је управо њихов аутентични израз! Свака епоха нужно носи један дух, па се из њених конкретних манифестација може реконструисати целокупна слика тог доба – као што се и повратно, слика доба може дедуковати на могуће форме и манифестације које би јој одговарале.

Објашњавајући тезу по којој је уметност какву познаје човек његовог доба *прошлост*, наглашавајући „такво је време ово наше“, Хегел тврди да уметничка производња његове епохе не задовољава више највише духовне потребе човека, што се може запазити и у односу човека према уметности: тај однос више није божанско страхопоштовање, него приступ: уметник-дело-реципијент. Са друге стране, уметност има могућност да се развија све више – не, дакле, као највиша форма духа – али свакако као израз своје епохе. Судбина уметности која више није највиша форма духа овим је, међутим, доведена у питање. Хегел је, наиме, свестан да уметност може да буде и забава, и луксуз, и васпитно средство и изазивање осећања – „све то уметност, заправо, може бити, али њезина *бит* није у томе“ (Перовић, М. А., *Историја филозофије*, стр. 276.). Поставља се питање – ако се уметност наше епохе своди на своје споредне карактеристике, губећи своју бит – значи ли то да она заиста престаје да постоји оног тренутка када престаје да буде највишом формом духа? Такав закључак значио би да након превазилажења чулне појавности представом и представе појмом – ни уметност ни религија не могу више да постоје у својој кључној одређености. Уметност која није највиша форма духа губи своје најважније одређење, остављајући питање: могу ли њена друга одређења да је сачувају у епохи у којој за њену бит више